

Географія 9 клас

Тема: **Тваринництво світу.**

Мета: Розширити та поглибити знання учнів про галузі сільського господарства; сформувати уявлення про тваринництво, зони сільськогосподарської спеціалізації; удосконалювати навички роботи з картами атласу, статистичними даними; розвивати мислення учнів, підвести учнів до розуміння проблем галузі та шляхи їх вирішення.

Обладнання: підручник, зошити, мультимедійна презентація.

Тип уроку: вивчення нового матеріалу

Хід уроку

I. Організація класу

II. Актуалізація опорних знань

III. Мотивація навчальної діяльності

З чого головні убори гвардійців?

IV. Вивчення нового матеріалу

План

1. Тваринництво, його структура та географія.
2. Зональна спеціалізація сільського господарства.

Тваринництво – галузь сільського господарства, яка забезпечує людство цінними продуктами харчування, а легку і харчову промисловість – сировиною, дає органічне добриво. Розвиток цієї галузі перебуває у тісній залежності від кормової бази. Джерелом кормів є сіножаті і пасовища. Має тісний зв'язок з рослинництвом.

Особливістю галузі є те, що вона вирізняється високою трудомісткістю, низькою продуктивністю, недостатньою рентабельністю, а звідси і високою ціною продукції.

Працюємо з матеріалом презентації.

Географія тваринництва.

Вибираємо головне.

Серед окремих регіонів світу найчисельніше поголів'я великої рогатої худоби мають Азія, Латинська Америка, Африка. Крім звичайних корів, тут розводять буйволів, зебу, ватусі. Продуктивність скотарства в країнах, що розвиваються, невелика. Стада великої рогатої худоби в країнах Європи й Північної Америки нечисленні, проте високопродуктивні. Розвинуті країни виробляють основну частку світової яловичини та молока.

Інтенсивне молочне або м'ясне скотарство характерне переважно для малих ферм, а екстенсивне м'ясне скотарство — для великих господарств. Великі скотарські господарства характерні для країн, що мають значні площі природних пасовищ (США, Канада, Австралія, Мексика, Бразилія, Аргентина).

Найрозвинутіше свинарство — в Китаї. Традиційно багато свиней розводять у США, європейських (Німеччина, Іспанія, Росія, Польща, Франція, Нідерланди) та латиноамериканських країнах (Бразилія, Мексика).

Розподіл вівчарства й козівництва нагадує розподіл поголів'я великої рогатої худоби. З країн, що розвиваються, найбільше овець розводять у Китаї, Індії, Ірані, Пакистані, Туреччині, кіз — в Індії, Пакистані, Ірані, деяких африканських країнах. Це поголів'я малопроодуктивне, дає незначну кількість вовни, пуху, м'яса. У розвинутих країнах (Австралія, Нова Зеландія, Велика Британія, Південна Африка) поголів'я нечисленне, але вовни дає дуже багато.

У птахівництві здебільшого розводять курей, меншою мірою — гусей, качок, індиків. Птахівництво забезпечує виробництво яєць і м'яса на промисловій основі. Із загального світового поголів'я птиці 40 % припадає на Азію, де лідерами є Китай, Японія, Індія, Індонезія. На європейські країни припадає 17 %. Найбільше птиці вирощують у Франції, Великій Британії, Італії, Румунії. На Північну Америку припадає 11 % (близько 1/2 у США, 1/4 у Мексиці), на Південну Америку — 10 % (2/5 у Бразилії), на Африку — 9 % (Нігерія, Ефіопія, Єгипет, Південна Африка).

Велике значення в харчуванні населення відіграють морепродукти, особливо риба. Світове риболовство дає щорічно 75 млн т риби, ще 20 млн т дістають штучним розведенням риби. 2/3 морської риби добувають у Тихому океані біля берегів Америки й Східної Азії, а 1/4 — в Атлантичному океані біля берегів Європи й Північної Америки. Найчисленніше поголів'я коней у Китаї, Мексиці, Бразилії, найбільше верблюдів розводять країни Південно-

Західної Азії та Північної Африки, північних оленів — у Росії, Канаді, США (Аляска) й скандинавських країнах.

Світовими лідерами за **виробництвом м'яса** традиційно є розвинуті країни (США, Франція, Німеччина, Іспанія, Росія, Італія, Канада, Австралія, Аргентина, Велика Британія, Японія). Останнім часом збільшили його виробництво деякі країни, що розвиваються (Китай, Мексика, Індія, Бразилія). Найбільше м'яса на душу населення виробляють у Новій Зеландії, Данії, Австралії, Нідерландах. Уважають, що країна повністю забезпечує себе м'ясом, якщо виробляє його не менше 100 кг/на особу на рік. Частка яловичини найвища в Аргентині, Індії, Австралії, Росії, Бразилії, свинини — у Китаї, Німеччині, Іспанії, баранини — у Новій Зеландії, Австралії, Індії, м'яса птиці — у США, Великій Британії, Мексиці, Бразилії, Франції.

Найбільшими світовими експортерами яловичини є Бразилія, Австралія, США, Канада, свинини — Данія, Нідерланди, Канада, Китай, баранини — Австралія, Нова Зеландія, Велика Британія, м'яса птиці — США, Франція, Бразилія, Нідерланди. Найбільші закупівлі м'яса за кордоном здійснюють США, Японія, країни Європейського Союзу.

Світовими лідерами за виробництвом молока є розвинуті країни та деякі країни, що розвиваються (Індія, Бразилія, Пакистан, Мексика, Аргентина). Найбільше молока на душу населення виробляють у Новій Зеландії (близько 3 т), Данії (1 т), Литві (800 л), Нідерландах (700 л). Найбільші середні надої молока на одну корову зафіксовано у США (7 100 л/рік), Данії, Нідерландах, Бельгії, Франції, Німеччині, Швейцарії (близько 7 000 л/рік). Середні надої в країнах, що розвиваються, значно менші — в Аргентині — 4 000 л, Бразилії — 1 800 л, Китаї — 900 л.

Найбільше вершкового масла виробляють в Індії, США, Франції, Пакистані, Німеччині, Новій Зеландії, Росії та Польщі. За виробництвом сиру виділяють США, Францію, Німеччину, Італію, Нідерланди. Найбільшими експортерами сухого молока, вершкового масла, сиру є Нова Зеландія, Нідерланди, Німеччина, Франція, Бельгія.

Компанії, що переробляють або виробляють різні види сільськогосподарської продукції, належать до найбільших у світі. Серед них переважають універсальні компанії — «Марс», «Юнайтед брендс», «Дженерал фудс», «Пілсбері», «Алтріс груп» (до 2003 р. — «Філіп Моріс») (США), «Нестле» (Швейцарія), «Юнілевер» (Велика Британія й Нідерланди). «Свіфт», «Ермор» (США) спеціалізуються на переробці м'яса, «Крафтко», «Беатріс фуд»

(США), «Данон» (Франція), «Ерманн» (Німеччина), «Кампіна» (Нідерланди) — молока.

«Стандарт фрут енд стімшін» (США) — великий постачальник тропічних плодів, «Дель монте» (США) виготовляє з них соки, джеми, компоти, «Кока-Кола» і «Пепсі» (США) виготовляють прохолодні напої та мінеральну воду. «Якобс» і «Чібо» (Німеччина) переробляють каву, «Ер джей Рейнольдс», «Імперіал тобакко» (США), «Брітіш амерікен тобако» (США й Велика Британія) і «Джапан тобако інтернешнл» (Японія) — тютюн. «Мак Дональдс» і «Мак чікен» (США) контролюють найбільші у світі системи швидкого харчування.

3. Працюємо з інтернет-джерелами

Заповнити таблицю:

Напрямок тваринництва	Продукція, особливості	Лідери виробництва	Країни імпортери
Звірівництво			
Бджільництво			
Шовківництво			

Розведення верблюдів			
Розведення крокодилів			

Поміркуйте:

4. Яка моральна сторона тваринництва ?

V. Узагальнення матеріалу

- У структурі тваринництва світу переважають скотарство, свинарство, вівчарство й птахівництво
- Майже все молоко й третину м'яса дає скотарство. Найбільші поголів'я великої рогатої худоби — в Індії, Бразилії, Китаї, США.
- Свинарство переважно поширено в густонаселених районах Землі.
- Вівчарство зосереджено в сухих степах, напівпустелях і гірських районах.
- Птахівництво промислового типу розміщено в густонаселених районах розвинених країн світу.
- Рибальство переважно розвинуто у приморських країнах Тихого й Атлантичного океанів

VI. Домашнє завдання.

Опрацювати матеріал підручника, параграф 13, конспект, презентації.

Заповнити таблицю